

УДК 378.014.6:004:37.091.3

DOI <https://doi.org/10.32689/maup.ped.2025.4.6>

Тарас ПАСКА

доктор філософії у галузі знань Освіта/Педагогіка,
асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика,
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника,
taras.paska@cnu.edu.ua
ORCID: 0000-0002-4579-388X

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті досліджено роль цифрових освітніх інструментів у підтримці академічної мобільності в сучасному закладі вищої освіти. Мета роботи – дослідження ролі та можливостей цифрових освітніх інструментів у підтримці академічної мобільності в сучасному закладі вищої освіти, аналіз їхнього впливу на формування нової моделі освітньої взаємодії в умовах цифрової трансформації. Підкреслено актуальність проблеми в контексті глобалізаційних процесів, воєнного стану та євроінтеграційних тенденцій.

Методологічну основу становлять аналіз, синтез, узагальнення й порівняння сучасних наукових підходів до понять «цифрові освітні технології», «цифрові освітні інструменти» та «академічна мобільність». Систематизовано цифрові освітні інструменти, що забезпечують різні аспекти мобільності: управління програмами обмінів (Erasmus Dashboard, Mobility Tool+, MoveON), організацію навчання (Moodle, Microsoft Teams, Zoom), командну взаємодію (Padlet, Miro) та цифрову сертифікацію результатів (Open Badges, Europass, Credly).

Наукова новизна полягає у визначенні цифрових освітніх інструментів як стратегічного ресурсу розвитку академічної мобільності та інтернаціоналізації освіти. Доведено, що ефективна інтеграція цих інструментів сприяє формуванню нової культури академічної мобільності, розвитку цифрової компетентності учасників освітнього процесу, посиленню академічного партнерства й підвищенню конкурентоспроможності університетів на міжнародному рівні.

Окреслено досвід Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, який упроваджує цифрові рішення у програмі міжнародної академічної мобільності, зокрема в межах проекту «StuttWay4Ukraine» у співпраці з Університетом Штутгарта (Німеччина). Це підтверджує практичний потенціал цифрових освітніх інструментів у забезпеченні безперервності освітнього процесу та розвитку цифрової компетентності учасників освітнього процесу.

У висновках зазначено, що цифрові освітні інструменти оптимізують управління академічною мобільністю, забезпечують відкритість, інклюзивність і персоналізацію навчання. Вони стають ключовим чинником модернізації вищої освіти України та формують фахівця нового покоління — мобільного, компетентного й готового діяти в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: цифрові освітні інструменти, академічна мобільність, вища освіта, цифрові технології, інтернаціоналізація освіти, цифрова компетентність, освітній процес.

Taras PASKA. DIGITAL EDUCATIONAL TOOLS TO SUPPORT ACADEMIC MOBILITY IN MODERN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The article examines the role of digital educational tools in supporting academic mobility in modern higher education institutions. The aim of the study is to examine the role and potential of digital educational tools in supporting academic mobility in modern higher education institutions and to analyze their impact on the formation of a new model of educational interaction in the context of digital transformation. The relevance of the problem in the context of globalization processes, martial law, and European integration trends is emphasized.

The methodological basis consists of analysis, synthesis, generalization, and comparison of contemporary scientific approaches to the concepts of “digital educational technologies”, “digital educational tools”, and “academic mobility”. Digital educational tools that support various aspects of mobility have been systematized: exchange program management (Erasmus Dashboard, Mobility Tool+, MoveON), learning organization (Moodle, Microsoft Teams, Zoom), team collaboration (Padlet, Miro), and digital certification of results (Open Badges, Europass, Credly).

The scientific novelty lies in defining digital educational tools as a strategic resource for the development of academic mobility and the internationalization of education. It has been proven that the effective integration of these tools contributes to the formation of a new culture of academic mobility, the development of digital competence among participants in the educational process, the strengthening of academic partnerships, and the enhancement of the competitiveness of universities at the international level.

The experience of Vasyl Stefanyk Carpathian National University, which implements digital solutions in international academic mobility programs, in particular within the StuttWay4Ukraine project in cooperation with the University of Stuttgart (Germany), is outlined. This confirms the practical potential of digital educational tools in ensuring the continuity of the educational process and the development of digital competence among participants in the educational process.

The conclusions state that digital educational tools optimize academic mobility management and ensure openness, inclusiveness, and personalization of learning. They are becoming a key factor in the modernization of higher education in Ukraine and are shaping a new generation of specialists – mobile, competent, and ready to operate in the digital economy.

Key words: digital educational tools, academic mobility, higher education, digital technologies, internationalization of education, digital competence, educational process.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку вищої освіти України характеризується активним упровадженням цифрових технологій у всі аспекти освітньої діяльності, що зумовлено не лише глобальними тенденціями цифровізації, а й внутрішніми викликами, пов'язаними з воєнним станом, пандемією COVID-19 та необхідністю інтеграції у європейський освітній простір. В умовах, коли фізична мобільність здобувачів освіти значною мірою ускладнена, саме цифрові освітні інструменти стають ключовим засобом підтримки академічної мобільності, забезпечуючи можливість реалізовувати принципи інтернаціоналізації, співпраці, обміну досвідом та відкритості освітнього процесу. Це зумовлює потребу не лише в технічному забезпеченні цифрової інфраструктури університетів, а й у формуванні нової культури академічної мобільності – гнучкої, віртуальної, інклюзивної та доступної для всіх учасників освітнього процесу.

Використання цифрових інструментів у процесі академічної мобільності набуває особливої актуальності у контексті переходу українських закладів вищої освіти до європейських стандартів якості. Платформи управління академічними обмінами, системи електронного документообігу, цифрові середовища дистанційного навчання та інструменти віртуальної комунікації створюють нові можливості для реалізації навчальних програм, спільних курсів, подвійних дипломів, короткострокових онлайн-обмінів. Водночас їх ефективне використання потребує глибокого розуміння педагогічних, організаційних і технологічних аспектів, а також готовності учасників освітнього процесу до роботи в цифровому середовищі. Саме тому питання забезпечення академічної мобільності за допомогою цифрових освітніх інструментів виходить на передній план у науково-педагогічному дискурсі.

Академічна мобільність у цифровому вимірі є не лише формою академічної співпраці, а й стратегічним чинником підвищення конкурентоспроможності університетів, розвитку їх міжнародної репутації та підготовки фахівців нового покоління – відкритих до інновацій, міжкультурного діалогу, самоосвіти й цифрової грамотності. В умовах глобалізації освітнього простору віртуальна та змішана мобільність поступово стають рівноцінними альтернативами традиційній фізичній участі у міжнародних програмах. Однак процес їхнього впровадження вимагає наукового осмислення, розроблення ефективних моделей цифрової підтримки,

оцінювання якості й розроблення рекомендацій щодо вдосконалення цифрової екосистеми академічної мобільності у сучасному закладі вищої освіти. Саме це визначає актуальність і наукову значущість дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика цифрової трансформації освіти, використання цифрових освітніх інструментів і формування цифрової компетентності здобувачів освіти привертає увагу багатьох сучасних науковців. У вітчизняній і зарубіжній науковій літературі окреслено широкий спектр підходів до визначення сутності, структури та педагогічних можливостей цифрових освітніх технологій. Теоретичні та методологічні аспекти цього феномена висвітлено у працях І. Бабійчук, Т. Близнюк, О. Будник, О. Буйницької, Р. Гуревича, А. Гуржія, І. Гончарової, М. Жалдака, Г. Захарової, Н. Жука, М. Кадемії, Т. Койчевої, О. Косовець, М. Лещенка, С. Литвинової, Л. Ліщинської, Н. Морзе, О. Овчарук, О. Пінчук, О. Пискун, О. Сої, О. Соколюк, О. Спіріна, О. Стойки, Т. Цегельник, М. Шишкіної, Д. Матейчук, А. Черненко та ін. У працях цих авторів наголошено, що цифрові інструменти є не лише технічними засобами модернізації освітнього процесу, а й потужним чинником формування нової культури навчання, орієнтованої на відкритість, мобільність і співпрацю.

Вагомий внесок у дослідження понятійно-категоріального апарату, структурно-функціональних характеристик академічної мобільності, механізмів її реалізації здійснили такі науковці, як В. Антонюк, О. Василенко, С. Глібко, А. Губіна, А. Загородня, Ю. Заячук, А. Зленко, Д. Дерев'янка, С. Довбня, О. Ісайкіна, О. Канюк, С. Колесник, С. Лехніцька, А. Мартинюк, І. Подрес-Ряполова, О. Розгон, І. Саханда, Л. Швидун, С. Хоминець, Г. Черушева та ін. Зокрема, С. Хоминець і О. Канюк окреслили організаційно-змістові аспекти реалізації академічної мобільності у закладах вищої освіти; Д. Дерев'янка проаналізував моделі державного регулювання мобільності в Україні та за кордоном; А. Загородня й Ю. Заячук акцентували увагу на відмінностях між інституційним, національним та міжнародним рівнями мобільності. У працях С. Лехніцької, І. Саханди, О. Василенка, А. Мартинюк і А. Губіної розглянуто академічну мобільність як важливий чинник інтернаціоналізації освіти, формування міжкультурного діалогу та розвитку глобальної компетентності студентів. Незважаючи на значну кількість

досліджень, недостатньо опрацьованими залишаються питання поєднання цифрових технологій з традиційними моделями мобільності, розроблення механізмів моніторингу її ефективності та педагогічних стратегій формування цифрової компетентності учасників академічної мобільності.

Метою статті є дослідження ролі та можливостей цифрових освітніх інструментів у підтримці академічної мобільності в сучасному закладі вищої освіти, аналіз їхнього впливу на формування нової моделі освітньої взаємодії в умовах цифрової трансформації.

Виклад основного матеріалу. Цифрова трансформація освітньої системи України є одним із ключових чинників модернізації вищої освіти та інтеграції у європейський освітній простір. Її основною метою є підвищення якості освіти, створення умов для розвитку цифрової компетентності здобувачів і забезпечення рівного доступу до освітніх ресурсів незалежно від місця проживання чи соціального статусу. Цей процес не лише сприяє формуванню нової культури навчання, але й забезпечує реалізацію академічної мобільності в умовах цифрового суспільства. Як зазначається у наукових джерелах, цифровізація освіти сприяє досягненню нових освітніх результатів, адекватних вимогам сучасного цифрового середовища [10].

Дослідники О. Стойка та Д. Матейчук слушно зауважують, що «цифровізація робить освітній процес більш мобільним, гнучким, персоналізованим та диференційованим, а також має значний вплив на спосіб організації навчання, на зміст викладання, методи навчання, освітні засоби та технології, управління навчально-пізнавальною діяльністю, а також на усіх учасників освітнього процесу» [11, с. 300]. Це твердження відображає сутність сучасної освітньої парадигми, в якій цифрові технології виступають не просто допоміжним засобом, а структурним елементом, що визначає характер взаємодії між викладачем і здобувачем освіти. Завдяки використанню цифрових інструментів навчання стає більш відкритим, доступним і орієнтованим на реальні потреби учасників освітнього процесу, що особливо актуально для розвитку академічної мобільності.

У контексті дослідження важливо проаналізувати сутність поняття «цифрові технології». У науковому словнику «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» (2019), виданому Інститутом інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України зазначено, що

цифрові технології – це «будь-який продукт, за допомогою якого можна створювати, переглядати, розповсюджувати, змінювати, зберігати, вибирати, передавати і отримувати інформацію електронними засобами у цифровій формі» [4, с. 110]. Таким чином, цифрові технології охоплюють широкий спектр інструментів, що забезпечують обмін інформацією у навчальному середовищі, створюють умови для інтерактивності, персоналізації навчання та зростання академічної мобільності.

Науковці І. Бабійчук, О. Косовець, О. Соя уточнюють поняття «цифрові освітні технології», визначаючи їх як «сучасні інформаційно-комунікаційні технології, хмарні сервіси та технічні засоби організації цифрового опрацювання навчальних матеріалів суб'єктами освітнього процесу» [1, с. 14]. Вони підкреслюють, що «активне використання сучасних цифрових технологій в умовах дистанційного навчання сприяє формуванню нового інформаційного освітнього середовища учасників освітнього процесу» [1, с. 15]. Це твердження є надзвичайно актуальним у контексті розвитку академічної мобільності, оскільки цифрові освітні технології створюють простір для ефективного навчання, спільної діяльності, обміну досвідом між університетами різних країн.

Науковиця О. Пискун розглядає цифрові освітні інструменти як потужний засіб оновлення педагогічної діяльності, зазначаючи, що вони «збагачують традиційні методи інноваційними способами, формами і прийомами викладання, створюють позитивний емоційний фон освітнього процесу і залучають здобувачів до активної взаємодії з інформацією, вони ще й здатні забезпечувати інтерактивну комунікацію всіх учасників освітнього процесу, створювати умови для творчої співпраці і командної роботи» [7, с. 67]. Отже, цифрові освітні інструменти є не лише технічними засобами, а й важливим педагогічним ресурсом для підвищення ефективності академічної взаємодії.

Цифрові освітні інструменти розуміємо як комплекс апаратних, програмних та комунікаційних засобів, що забезпечують підтримку, організацію та моніторинг освітнього процесу, зокрема в умовах академічної мобільності. Вони виступають не лише як технологічне підґрунтя для здійснення дистанційного або змішаного навчання, а й як інструменти формування цифрової культури учасників освітнього процесу, розвитку ком-

петентностей у сфері співпраці, комунікації, міжкультурної взаємодії.

У контексті дослідження цифрових освітніх інструментів важливо розкрити сутність поняття «академічна мобільність». Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (2014), академічна мобільність визначається як «можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами» [8]. Ця дефініція підкреслює інтеграційний характер академічної мобільності, спрямований на розвиток міжнародної співпраці, обмін науковими ідеями та формування спільного освітнього простору.

Подібну позицію поділяють дослідники С. Хоминець та О. Канюк, розглядаючи академічну мобільність як «форму організації освітнього процесу, що забезпечує можливість навчатися, викладати, стажуватися чи здійснювати наукову діяльність в іншому освітньому закладі на території країни чи поза її межами, результатом якої є самореалізація особистості в навчанні і професійній діяльності» [12, с. 228]. Таким чином, академічна мобільність виступає не лише інструментом інтернаціоналізації освіти, а й засобом особистісного та професійного зростання здобувачів освіти, що формує їх здатність до адаптації, міжкультурної взаємодії та творчого мислення.

Сучасна академічна мобільність дедалі більше спирається на цифрові інструменти, які забезпечують ефективну комунікацію, обмін контентом, оцінювання результатів і взаємне визнання здобутків. В. Вощевська, Т. Тронь, С. Книш, Л. Кібенко наголошують, що використання цифрових інструментів робить освітній процес більш гнучким, адаптивним і доступним. Вони сприяють створенню інноваційного цифрового середовища, збагачують традиційні методики сучасними формами представлення інформації, забезпечують інтерактивну та симулятивну взаємодію між усіма учасниками [3]. Це безпосередньо впливає на ефективність реалізації програм академічної мобільності, особливо у віртуальному форматі.

У контексті впровадження цифрових освітніх інструментів для підтримки академічної мобільності важливо підкреслити, що їх ефективне використання безпосередньо пов'язане з компетентнісним підходом у підготовці майбутніх педагогів. Адже цифрова мобільність вимагає не лише технічної обізнаності, а й здатності креативно інтегру-

вати цифрові ресурси у власну професійну діяльність, у процес комунікації та співпраці з колегами з інших освітніх систем. Як зазначено у сучасних дослідженнях, компетентнісний підхід передбачає «формування здатності майбутніх педагогів творчо застосовувати набутий досвід і знання та інноваційно діяти в практичній діяльності» [13]. Саме тому цифрові освітні інструменти академічної мобільності слугують не лише технічним засобом обміну інформацією, а й дієвим механізмом формування інноваційного мислення, критичної рефлексії та готовності діяти в умовах глобалізованого освітнього простору.

Дослідниця А. Волянчук також підкреслює, що цифрові освітні інструменти створюють нові можливості для викладачів і студентів, сприяючи їхньому залученню в освітній процес. Вони підвищують ефективність наукової співпраці, зокрема через платформи для обміну даними, що особливо важливо в умовах реалізації програм академічної мобільності [2]. Це відкриває нові шляхи для реалізації спільних академічних ініціатив і підсилює інтеграцію українських закладів вищої освіти у глобальний освітній простір.

Аналіз наукової літератури дозволяє виділити декілька типів академічної мобільності, які мають різні форми реалізації у сучасному освітньому середовищі: внутрішня та міжнародна, фізична, віртуальна і змішана. Внутрішня мобільність забезпечує обмін студентами та викладачами між університетами України, що сприяє розвитку національного академічного простору. Міжнародна мобільність, своєю чергою, спрямована на інтеграцію української освіти у глобальний контекст і забезпечення академічного діалогу між науковими школами різних країн. Віртуальна та змішана мобільність є новими феноменами, що виникли завдяки цифровим технологіям, і відкривають безпрецедентні можливості для здобувачів освіти, які не мають змоги виїжджати за кордон.

Особливої уваги заслуговує поняття «віртуальна академічна мобільність». Дослідниця К. Сімак визначає її як форму академічної мобільності, що «дає можливість студентам віртуально переміщуватися в межах віртуального навчального середовища з метою отримання, передачі та обміну знаннями за допомогою Інтернет-технологій та без потреби подорожувати» [9, с. 36]. Такий підхід сприяє підвищенню доступності освітніх можливостей, особливо для студентів із регіонів, віддалених від провід-

них академічних центрів. Крім того, віртуальна мобільність забезпечує безперервність освітнього процесу у кризових ситуаціях, зокрема під час пандемій або воєнних дій.

Значущим у розумінні цього феномена є те, що К. Сімак виділяє суб'єктів віртуальної академічної мобільності: «віртуальний студент» – здобувач, який бере участь у програмі віртуальної мобільності; «віртуальний викладач» – педагог, що забезпечує онлайн-курс; «віртуальний університет» – заклад освіти, який пропонує освітні курси у цифровій формі; та «віртуальний кампус» – навчальне середовище, що реалізується на основі інтернет-технологій [9]. Такий підхід дозволяє розглядати віртуальну академічну мобільність як складну освітньо-комунікаційну систему, у якій цифрові інструменти виступають не допоміжним, а ключовим елементом організації освітнього процесу.

Використання цифрових освітніх інструментів у межах академічної мобільності можна розглядати як системний процес, що охоплює управління, навчальну взаємодію, комунікацію, оцінювання та визнання результатів навчання. Підтримка мобільності потребує наявності цифрових платформ, які дозволяють здійснювати адміністрування освітніх програм, обмін документами, реєстрацію учасників, а також створюють умови для прозорої ідентифікації та захисту персональних даних. Саме тому дедалі більшого значення набувають цифрові платформи управління академічною мобільністю, такі як Erasmus Dashboard, EWP (Erasmus Without Paper), Mobility Tool+, MoveON, SoleMove, DreamApply, UniBuddy, MyAcademicID.

Зазначені цифрові платформи виконують функцію інтегрованих систем управління мобільністю, що спрощують комунікацію між закладами освіти, підвищують якість документообігу та забезпечують прозорість процедур визнання результатів навчання. Наприклад, Erasmus Dashboard дозволяє університетам адмініструвати онлайн-угоди про навчання (Learning Agreements), а система MyAcademicID забезпечує цифрову ідентифікацію студентів у межах Європейського простору вищої освіти. Завдяки таким інструментам відбувається гармонізація академічних процедур між університетами різних країн, що є важливою умовою розвитку міжнародної співпраці.

Підтримка академічної мобільності неможлива без ефективного функціонування освітніх платформ, які забезпечують комунікацію викладачів і студентів під час навчання. До таких платформ належать

Moodle, Canvas, Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom, Edmodo. Вони виступають не лише як засоби організації дистанційного навчання, а й як інструменти реалізації віртуальної академічної мобільності. Використання цих середовищ дозволяє здійснювати синхронну та асинхронну взаємодію, забезпечує зберігання навчальних матеріалів, підтримку форумів, відеоконференцій і спільних проєктів, що особливо важливо для студентів, які навчаються в різних країнах.

Сучасна освітня мобільність передбачає не лише передачу знань, а й розвиток комунікативних і міжкультурних компетентностей. Тому у процесі організації навчання дедалі більшого значення набувають інструменти командної співпраці – Slack, Trello, Notion, Padlet, Miro. Вони сприяють організації групових проєктів, плануванню спільних завдань, візуалізації ідей і координації між учасниками академічних програм. Використання таких інструментів формує у студентів навички командної взаємодії, відповідальності, креативного мислення, що є невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу.

Однією з важливих складових цифрової підтримки академічної мобільності є інструменти оцінювання та сертифікації результатів навчання. До них належать Open Badges, Europass, Credly, Coursera Certificates. Вони дозволяють фіксувати досягнення здобувачів освіти у цифровій формі, формувати персональне цифрове портфоліо, визнавати неформальні та інформальні результати навчання. Цифрова сертифікація підвищує прозорість освітніх результатів, полегшує академічне та професійне визнання кваліфікацій на міжнародному рівні.

Розвиток цифрових інструментів підтримки академічної мобільності має не лише технічний, але й педагогічний вимір. Вони змінюють роль викладача, який із джерела знань перетворюється на фасилітатора та модератора освітнього процесу. Завдяки цифровим платформам викладач отримує змогу проєктувати індивідуальні траєкторії навчання, створювати змішані курси, проводити онлайн-оцінювання та підтримувати студентів у процесі самостійного навчання. Це сприяє реалізації принципів академічної автономії, відкритості та інтерактивності.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника (КНУВС) має тривалу та плідну історію розвитку академічної мобільності, що органічно поєднує міжнародну співпрацю, цифровізацію освітнього процесу та інноваційні підходи до форму-

вання глобальної компетентності здобувачів освіти. Університет активно співпрацює з провідними європейськими програмами мобільності, серед яких особливе місце займає програма Erasmus+, що стала платформою для багатьох академічних і наукових ініціатив. Завдяки цифровим освітнім інструментам і сучасним формам дистанційної взаємодії, мобільність студентів і викладачів університету не обмежується фізичними поїздками – вона набуває віртуального, змішаного та мережевого форматів, що відповідає викликам і можливостям доби цифровізації освіти.

Яскравим прикладом сучасного підходу до реалізації академічної мобільності є новий етап партнерства КНУВС з Університетом Штутгарта (Федеративна Республіка Німеччина). У липні 2025 року між двома закладами було підписано Меморандум про співпрацю, який відкриває перспективи реалізації спільного чотирирічного проєкту «StuttWay4Ukraine» (Deutsch-Ukrainisches Hochschulnetzwerk) – «Штутгарт на шляху для України». Ініціатива спрямована на створення німецько-української мережі закладів вищої освіти та інтеграцію цифрових рішень у процес навчання й наукової взаємодії. Участь у проєкті бере кафедра німецької філології КНУВС та Інститут лінгвістики/германістики Університету Штутгарта [6].

Особливу увагу в межах проєкту приділено використанню цифрових освітніх інструментів, що забезпечують як асинхронні, так і синхронні формати академічної взаємодії. Викладачі та студенти мають змогу використовувати цифрові платформи для організації навчання, створення спільних курсів, проведення онлайн-занять і реалізації проєктів. У рамках співпраці заплановано створення спільних курсів, асистентських практик і двостороннього обміну професорами, дослідниками та студентами, що реалізуються за допомогою гібридних і віртуальних форматів. Такий підхід сприяє формуванню стійкої цифрової екосистеми академічної мобільності, яка об'єднує освітні середовища двох університетів.

Важливим аспектом цього партнерства є інтеграція цифрових інструментів не лише для навчальної діяльності, а й для спільної наукової роботи, комунікації та створення контенту. Спільна розробка навчальних матеріалів і публікацій, участь у міжнародних наукових заходах, обмін досвідом у використанні цифрових технологій у викладанні – усе це формує якісно новий рівень академічної співпраці. Проєкт «StuttWay4Ukraine»

розглядається як важливий крок до глибшої інтеграції українських університетів у європейський освітній простір, адже він не лише розширює можливості академічної мобільності, а й сприяє розвитку цифрових компетентностей усіх учасників освітнього процесу.

Не менш показовим прикладом практичного втілення цифрової академічної мобільності є участь студентів університету у міжнародних молодіжних проєктах Erasmus+. Зокрема, студенти кафедри біохімії та біотехнології КНУВС у червні 2025 року брали участь у проєкті «Modern technology = a better life», що реалізовувався в Польщі за підтримки Європейського Союзу. Програма об'єднала молодь із України, Польщі та Румунії навколо теми розвитку цифрових навичок і впливу сучасних технологій, зокрема штучного інтелекту, на освіту та ринок праці [5].

Під час участі у проєкті студенти працювали з інноваційними AI-інструментами – ChatGPT, Leonardo AI, RunwayML, створювали цифрові продукти (відео, музику, візуальний контент), проводили міжкультурні воркшопи та публічні презентації. Така форма діяльності не лише розвиває цифрову грамотність, а й формує практичні компетентності використання технологій у навчанні та науковій комунікації. Досвід подібних проєктів є цінним прикладом реалізації принципів віртуальної академічної мобільності, коли цифрові інструменти виступають головним засобом міжнародної взаємодії, міжкультурного діалогу та розвитку професійної гнучкості.

Таким чином, діяльність КНУВС демонструє ефективну інтеграцію цифрових освітніх інструментів у процес академічної мобільності. Університет створює умови для реалізації міжнародних освітніх ініціатив, у яких цифрові платформи стають засобом не лише навчання, а й міжкультурного діалогу, розвитку цифрової грамотності та професійної мобільності студентів. Цей досвід засвідчує, що поєднання академічної мобільності з цифровими технологіями сприяє підвищенню якості освіти, формуванню компетентностей майбутнього й зміцненню позицій українських університетів у європейському освітньому просторі.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що цифрові освітні інструменти є ключовим чинником розвитку академічної мобільності в сучасному закладі вищої освіти. Теоретичний аналіз наукових джерел дав змогу уточнити зміст понять

«цифрові технології», «цифрові освітні інструменти» та «академічна мобільність», визначити їх взаємозв'язок у контексті цифрової трансформації освіти. Обґрунтовано, що цифровізація не лише модернізує освітнє середовище, а й змінює саму парадигму академічної взаємодії, роблячи навчальний процес більш гнучким, відкритим, персоналізованим і доступним. Віртуальна та змішана академічна мобільність постають як інноваційні форми інтеграції українських університетів у глобальний освітній простір, що забезпечують рівні можливості для здобувачів незалежно від географічних чи соціально-економічних обмежень. Цифрові інструменти навчання, управління та комунікації – від Moodle і Teams до Erasmus Dashboard та MyAcademicID – формують нову якість академічної взаємодії, у якій технологічні рішення стають органічною частиною педагогічного процесу.

Практичні результати, отримані на основі аналізу діяльності Карпатського національного університету імені Василя Стефана-

ника, засвідчують ефективність поєднання цифрових технологій із програмами академічної мобільності, зокрема через реалізацію міжнародних проєктів, таких як «StuttWay4Ukraine» та Erasmus+. Ці ініціативи створюють передумови для формування стійкої цифрової екосистеми університетської співпраці, розвитку цифрових і міжкультурних компетентностей здобувачів освіти, удосконалення педагогічних практик викладачів. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні моделей цифрової екосистеми академічної мобільності, оцінюванні її впливу на якість освітнього процесу, формування цифрової компетентності та професійної готовності здобувачів освіти до глобального ринку праці. Важливим напрямом подальших наукових розвідок є також вивчення педагогічних аспектів використання штучного інтелекту у підтримці мобільності та розроблення механізмів цифрового забезпечення академічної доброчесності в умовах віртуальної взаємодії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабійчук І., Косовець О., Соя О. Огляд дефініцій понять «цифрові технології» та «інформаційне освітнє середовище». *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2022. Вип. 1 (132). С. 13–18.
2. Волянчук А. Сучасні цифрові інструменти як засіб мотивації майбутніх педагогів до наукових досліджень. *Open educational e-environment of modern University*. 2025. № 18. С. 27–39.
3. Вощевська О., Тронь Т., Книш С., Кібенко Л. Використання сучасних технологій та цифрових інструментів у контексті дистанційного та змішаного навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 53. Том 2. С. 177–181.
4. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: словник. Київ: ЦП Компрінт, 2019. 134 с.
5. Наша студентка взяла участь у міжнародному молодіжному проєкті Erasmus+ у Польщі. URL: <https://cnu.edu.ua/blog/2025/06/22/70818/> (дата звернення: 25.10.2025).
6. Новий етап співпраці з Університетом Штутгарта. URL: <https://cnu.edu.ua/blog/2025/07/02/71022/> (дата звернення: 25.10.2025).
7. Пискун О. Підготовка майбутніх педагогів до застосування цифрових засобів для організації інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2024. № 26 (182). С. 64–68.
8. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 25.10.2025).
9. Сімак К. Віртуальна академічна мобільність студентів: досвід Канади. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 2. С. 35–40.
10. Скрипник Н., Когутюк О., Волкотруб А. Сучасні освітні інструменти як ефективний засіб підвищення рівня інформаційно-цифрової компетентності вчителя-словесника. *Молодий вчений*. 2023. № 1. С. 75–81.
11. Стойка О., Матейчук Д. Сучасні підходи до впровадження цифрових технологій в освітній процес ЗВО. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 62. Том 2. С. 297–301.
12. Хоминець С., Канюк О. Організаційно-змістові аспекти академічної мобільності студентів у США. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2021. Вип. 2(49). С. 228–231.
13. Tovkanets O., Popova L., Ivanytska N., Kmit O. & Paska T. Innovative technologies in the development of teachers' professional competence. *Revista Eduweb*. 2024. No. 18(4). P. 49–67.

Дата надходження статті: 25.10.2025

Дата прийняття статті: 20.11.2025

Опубліковано: 30.12.2025